

ОКУТУУ ПРОЦЕССИНИН НАТЫЙЖАЛУУЛУГУН АРТТЫРУУДА КОЛДОНУЛУУЧУ УСУЛДАР

Билим берүү окутуу, окуу жана таанып билүү иш аракетинин натыйжалуулугун текшерүү усулдары студенттердин таанып билүү ишмердүүлүгүн, окутуучунун жан дүйнөсүнүн психикалык өзгөчөлүгүнө төп келиши, усулдун ыкмадан айырмасы бар экендиги көрсөтүлөт окутуунун усулу – студенттерди билим, ык, машыгууларга ээ кылып, алардын акыл-күчтөрүн өстүрүү, дүйнөгө болгон илимий көз карашын калыптандыруу максатында окутуучу менен студенттердин биргелешип иштөө жолдору айтылган.

Негизги сөздөр: оку процесси, жаны усулдарды колдонуу, педагог, студент, окуу процессин башкаруу.

INCREASING THE EFFECTIVENESS OF THE LEARNING PROCESS METHODS ARE USED

Education, training, knowledge and methods of verification of the effectiveness of the knowledge of the activities of the students, the teacher's fit the mental aspect, a method is provided that there is a difference in the method method of teaching students knowledge, skills, skills, and increase their intelligence forces, to formulate a scientific view of the world and ways to interact with students and teachers.

Key words: read process, new methods, teachers, students and management of the educational process.

"Метод" термини байыркы грек сөзүнөн түзмө– түз которгондо максатка жетүүнүн ыкмасы, жолу дегенди түшүндүрөт. Философиялык сөздүктө төмөндөгүдөй аныктама берилген. "Метод - жалпы мааниде максатка жетүүнүн жолу, белгилүү мүнөздө иреттелген иш аракеттин жыйындысы". Окутуу усулу педагогдун окутуу ишмердүүлүгүнүн жана студенттердин окуп таанып билүү ишмердүүлүгүнүн бири- бири менен айкалышып, окуу максатына жетүүгө багытталышы. Негизинен алганда окуу усулу бир, же бир канчалаган ыкмалардан турат. Ыкма усулдун өзүнчө бир бөлүгү, ал өз алдынча болгон аракеттин жыйындысы. Айрым бир учурларда окутуунун ыкмасы усул катары кабыл алынат жана бир эле ыкма ар түрдүү усулдардын курамына кириши мүмкүн. Окутуу усулунун түзүлүшүн эки бөлүккө бөлүүгө болот:

- а) усулдун объективдүү бөлүгү;
- б) усулдун субъективдүү бөлүгү.

Усулдун объективдүү бөлүгү жалпы окутуу процессинде орун алуучу, өзгөрбөөчү бөлүгү болуп саналат. Башкача айтканда, кандай гана окуу предмети окулбасын окутуучу менен студенттин сөзсүз түрдө аткара турган окуу - таануу ишмердүүлүктөрүнүн, ыкмаларынын жыйындысы болот. Ал эми усулдун субъективдүү бөлүгү ар бир педагогдун жана студенттердин жекече өзгөчөлүгү, даярдыгы жана мүмкүнчүлүгү менен мүнөздөлөт жана ал бөлүгү өзгөрүүгө учурап турат. Негизинен алганда, окуу процессинин жүрүшүндө эки ишмердүүлүк - окутуучунун окутуу ишмердүүлүгү менен студенттин окуу - таануу ишмердүүлүгү орундалат. Азыркы мезгилге чейин көрсөтүлгөн ишмердүүлүктөрдүн байланышы, бири- бирине болгон катышы боюнча ар түрдүү пикирлер орун алат.

Натыйжада окутуу усулун аныктоодо дагы ар түрдүү багыттар кездешет. Алардын биринчи бөлүгү окутуучунун окутуу ишмердүүлүгүн -ал жалпы окуу процессин башкаруучу жана багыттоочу ишмердүүлүк катары каралат. Себеби: студенттин окуу - таануу ишмердүүлүгү көпчүлүкчурда окутуучу тарабынан окуу мазмунун берүүнүн ыкмасынан, уюштуруунун түрүнөн көз каранды болот. Окуу процессинде окутуучунун окутуу ишмердүүлүгү менен студенттин окуу таануу ишмердүүлүгү бири- бирине байланыштуу, бири- бирин аныктап турат. Ошондуктан, көпчүлүк учурда окутуу усулу, окутуу менен окуу таанууну байланыштыруучу ишмердүүлүк катары кабыл алышат.

Окутуу усулун аныктоонун дагы бир багытында окутуучунун окутуу жана студенттин окуу таануу ишмердүүлүгүн жөн эле кабыл албастан, алардын бирдей мааниде экендигин жана алар сөзсүз түрдө бири -бирине шайкеш келээрин баса көрсөтүшөт. Бирок, окуу процессинде дайыма эле эки ишмердүүлүк орун албайт. Мисалы, өз алдынча окуу процессинде окутуу ишмердүүлүгү катышпайт.

Айрым учурда окутуучунун студенттердин окуу таануу ишмердүүлүгүн уюштурулушун даярдоо жана аны жүргүзүү окуу каражаттары катары кабыл алынып, окуу усулу болсо, студенттердин таануу ишмердүүлүгүнүн орун алышы менен мүнөздөлөт. Демек, окутуу усулу - окутуучунун окутуу ишмердүүлүгү менен студенттердин жаңы материалды жогорку деңгээлде уюштуруу жана жүргүзүү башкача айтканда окутуу максатына жетүү үчүн алдыга коюлган дидактикалык маселелерди чечүүдө студенттердин окуу таануу ишмердүүлүгүн уюштуруу ыкмасы, жолу болуп саналат. Окутуу усулдары- бул окутуучунун жана студенттердин иштеринин жолдору, ошол жолдордун жардамы менен студенттер маалыматка, билимге жана ыкмаларга ээ болушат, жетишет алардын дүйнөгө болгон көз карашы калыптанат жана алардын жөндөмдүүлүгү өнүгөт.

Окутуу усулдарын ыкмалардан башкача кароо керек. Эгерде усулдун жардамы менен студенттерди окуу материалынын негизги мазмуну менен куралдандыруу жүргүзүлсө, бул же тигил методикалык ыкмалар предметтин же теманын айрым маселелерин терең өздөштүрүүнү талап кылат. Практикада көп сандаган ар түрдүү методикалык ыкмаларды кездештирүүгө болот. Алардын кээ бирлери көп предметтер үчүн жалпы болуп саналат. Башка бирөөлөрү тийиштүү предметти окутуп үйрөткөндө гана колдонулушу мүмкүн.

Окутуучу өз ишинде студенттерге зарыл билимди камсыз кылгандай, алардын ойлоону активдүүлүгүн ойготуп, окууга кызыгуусун пайда кылып, аны кубаттагыдай уулдар менен ыкмаларды тандап алат.

Окутуу ишинин методикасын өркүндөтүү үзгүлтүксүз жүргүзүлөт. Азыркы кездеги этап окутуу усулдары жагынан айрыкча интенсивдүү изденүүлөр менен мүнөздөлөт. Студенттердин таанып билүү ишмердүүлүгүн активдештирүүгө жетишүүгө, ар тараптан жетилип, өнүгүүнүн кошумча мүмкүндүктөрүн табуу изденүүлөрдүн максаты болуп саналат.

Ар бир окутуучуну "Кантип окутуу керек?" деген ой толгоо педагогиканын эң негизги категориясы болгон окутуу усулдары аныктайт. "Метод" (усул) грек тилинен "методос" - каражат, ыкма деген сөзүнөн алынган, б. а. кандайдыр бир ишти аткаруу каражаты, жолу деген мааниде колдонулат. Окутуу усулу - окутуучунун студенттерге билим берүү үчүн койгон максатын аткаруучу каражат болуп эсептелет. Бул аныктама менен эле чектелүүгө болбойт. Себеби, илим, маданият өскөн сайын жаңылыктарды студенттерге жеткирүү, билим алууга умтулуу жолун издөө маселеси педагогдорду дайыма кызыктырып келген.

И.Ф.Харламов: "Окутуу усулу мугалимдин окуу процессин уюштуруу жана унутулуп жаткан материалдарды дидактикалык жактан өздөштүрүү үчүн колдонгон каражаттары" - дейт.

Ю.К.Бабанский болсо окутуучу менен студенттин билим алууда биргелешкен иш аракетин баса көрсөтүп "окутуу усулу - окутуучу менен студенттин билим алууда биргелешкен иш аракетинин каражаты"- дейт.

Т.А.Ильина: "Окутуу усулун студенттердин таанып билүү иш аракетин уюштуруу каражаттары"- деген.

Жаңы компьютердик технологиянын пайда болушу менен окутуу процессинде окутуучусуз жана кызматташ болбой эле студенттердин өз алдынча компьютер аркылуу билим алуусун уюштуруу иш аракети техникалык усулдарды пайдаланууну белгилейт. Мына ушул айтылгандарды топтоп "Окутуу усулу - окуучулардын билим алуусун максатка ылайык уюштуруу, таанып билүү деңгээлин активдүү жогорулатуу жана окуу иш аракеттерин ийгиликке жетишүүгө багыттоо каражаты" - деп белгилесек болот.

Окутуу усулунан башка дагы "окутуу ыкмалары" деген түшүнүк колдонулат. Ал окутуу усулунун кээ бир курамдуу бөлүгү же өзүнчө бир жагы. Мисалы: китеп менен иштөө ыкмалары - жазуу, план түзүү, тезис даярдоо, сөздүк түзүү ж.б. кээде усул менен ыкманын орундары алмашып калышы мүмкүн. Мисалы: окутуучу жаңы теманы түшүндүрүп жатып китептеги текстке кайрылышы мүмкүн.

Сабак өтүүдө усулдарды туура тандоонун темасына, максатына, мазмунуна, татаалдыгына жана окутуунун түрүнө жараша болот. Илимий техникалык прогресс өнүккөн сайын педагогика илими жаңыланып өскөн сайын, аны өздөштүрүү усулдары да өзгөрүлүп, дайыма толукталып турат.

XX кылымдын 60-жылдары окутуу усулдарын бир системага келтирип, аны классификациялоо максатында Е.Я.Галант студенттердин билим алуудагы активдүү жана пассивдүү усулдарын бөлүп көрсөткөн. Пассивдүү (ынтаасыз) усулдарга аңгеме, лекция, чечмелөө, түшүндүрүү, экскурсия, көрсөтүү башкача айтканда студенттер көрүп жана уга тургандар, ал эми активдүү (демилгелүү) усулдарга - китеп менен иштөө, көнүгүү аткаруу, маселе чыгаруу, бирге иштөө, чыгармачылык өз алдынча иштөө усулдарын белгилеген.

Кийинчерээк белгилүү дидакторлор: М.Н. Скаткин, И.Я.Лернер, М.А. Данилов жана башкалар бул маселеге кайрылышканы педагогикада белгилүү. Билим алуу булактары боюнча түзүлгөн усулдар (Д.О.Лоркипанидзе, Е.Я.Галант), дидактикалык максаттар боюнча (М. А. Данилов, Б.П. Есипов) таанып билүү деңгээли боюнча (М.Н Скаткин, И.Я. Лернер, И.И. Махмудов) усулдарды белгилешкен.

Ю.Г.Бабанский усулдарды азыркы шартка ылайыктуу төмөндөгүдөй классификациялаган:

1. Таанып билүү иш аракетин уюштуруу усулдары.
2. Таанып билүү иш аракетине түрткү болуучу усулдар;
3. Окуу жана таанып билүү иш аракетинин натыйжалуулугун текшерүүчү усулдар;

Окутуу усулдары

Сөз аркылуу; баяндама, түшүндүрүү, окуу лекциясы аңгеме, китеп менен иштөө.

Көргөзмө: байкоо, таблица, сүрөт, лабораториялык иштер, кайталоо, бышыктоо.

Практикалык: көнүгүүлөр, (оозеки, жазуу) лабораториялык иштер, кайталоо, бышыктоо.

Эми ушул усулдардын ар бир тобуна кененирээк токтололу.

1.Таанып билүү иш-аракетин уюштуруу усулдары. Бул усулдар педагогикада терең жана ар тараптан изилденип чыккан. Аларга:

-жаңы билимдерди өздөштүрүү;

-алган билимдерин практикада колдоно билүү жана окуу иш-аракетинин тажрыйбаларын топтоо;

-алган билимдерин бышыктоо;

-бирге аракеттенүү, кызматташтыкты уюштуруу.

Жаңы билимдерди өздөштүрүү усулдарына: баяндама, түшүндүрүү лекция, аңгеме, китеп менен иштөө, байкоо, көргөзмө куралдарды колдонуу.

Баяндама мектеп иш-тажрыйбасында эң кенен тараган усул. Бул көбүнчө бир окуялар, фактылар, жазуучунун же илимпоздордун өмүр баянын жана чыгармачылык жолун окутууда колдонулат. Ага төмөнкүдөй педагогикалык талаптар коюлат:

-баяндама дидактикалык максатты чечүүгө жардам берүүгө тийиш;

-илимий текшерилген жана чыныгы маалыматтарды баяндоо;

-кызыктуу окуялар, мисалдар менен толуктоо;

-логикалык жактан байланыштырып айтуу;

-эмоционалдуу, түшүнүктүү жана жөнөкөй тил менен түшүндүрүү;

-өзүнүн жеке баасы, мамилеси менен коштогон баяндама түзүү.

Түшүндүрүү усулу-анализдөө, далилдөө, талкулоо, аныктоо учурунда колдонулат.

Мектеп лекциясы-жогорку класстарда жаңы темаларды баштаганда же жыйынтыктаганда 20-30мин. чамасында өткөрүлөт.

Аңгеме-бир же бир канча студенттердин иштөө убагында колдонулат. Эгерде баяндоо, түшүндүрүү жана мектеп лекциясы монолог иретинде өтсө, аңгеме, диалог катарында өтөт. Ал жеке (бир окуучу менен), группалык (бир топ окуучу) жана фронталдык (жалпы класс) болуп бөлүнөт.

Аңгеме усулу байыркы усулдардын бири жана мектеп ичинде кенен тараган, ал "сократтык аңгемелер" деген ат менен да белгилүү. Туура, таамай ойлонууга мажбурлаган "эврикалык аңгеме" уюштуруу үчүн студенттер менен суроосу жооп иретинде аңгеме өткөрүлөт.

Негизинен бул усулдун бир канча татаалыраак жактары бар.

-окуучулардын иш-аракетин демилгелейт;

-акыл-эсин жана речин өст.үрөт;

-билимин текшерүүгө жардам берет:

-окутуучу менен студенттин ортосундагы кызматташтыкты уюштурууга жардам берет.

Китеп менен иштөө эң негизги иш-аракетти өткөрүү усулу. Башталгыч класстарда окутуучунун жардамы менен ишке ашырылат. Кийин өз алдынча билим алуунун негизги булагы болуп калат. Сабак убагында алган билимин кеңейтүү, тереңдетүү, толуктоо максатында жана программадан тышкары билимин өркүндөтүүдө китеп окуунун мааниси баарыбызга белгилүү. "Китеп-билим булагы" деген макал бар.

Китеп менен иштөө ыкмалары төмөнкүлөр: текстти окуу, айтып берүүгө даярдануу, кыскача план түзүү, жооп камдоо, кээ бир орундуу жерлерин көчүрүп алуу. Кыскача конспект түзүү, тезис даярдоо, таяныч конспектилерин түзүү.

Көргөзмө усулдары-жаңы теманы түшүндүргөндө ар кандай көргөзмө куралдардын (таблица, схема, сүрөт, карта, плакаттарды) жана кино-диафильмдерден үзүндүлөрдү көрсөткөндө колдонулат. Алган билимдерди колдоно билүү максатында бардык предметтер боюнча ооз эки жана жазуу жүзүндө көнүгүүлөр өткөрүлөт. Көнүгүүлөр ар бир сабакта кайталоо, бышыктоо үчүн өткөрүлөт. Үйгө да өз алдынча иштөөгө тапшырма берилет.

Оозеки көнүгүү баланын логикалык ойлоосун, акыл-эсин, көңүлбуруусун жана речин өстүрүүгө жардам берет. Жазуу жүзүндөгү көнүгүү баланын сабаттуулугун арттырып, туура жазуу эрежелерин колдонуп, жазуу маданиятын өстүрүүгө көмөктөшөт. Көнүгүү өткөрүү бир нече этаптан турат:

1. Окутуучу окуучулардын билимине таянып, көнүгүү аткаруу максатын түшүндүрөт.

2. Аткаруу үлгүсүн көрсөтүү.

3. Жакшы окуган балдардын аткаруусун өтүнөт.

4. Көнүгүүлөрдү жалпы, көп ирет аткарып, машыгуулар уюштуруп, тажрыйбаларын арттырат.

Бул этаптар окуу ишинде ачык көрүнбөгөнү менен ар бир сабакта же үйдөн көнүгүү аткарууда сөзсүз катышат.

Лабораториялык иштер көбүнчө - химия, биология, физика, география, анатомия ж.б. сабактарда окуу аспаптарынын жардамы менен тажрыйбалар өткөргөндө колдонулат. Өткөн сабактарды кайталоо, бышыктоо усулдарын бардык сабактарда окутуучулар көпчүлүгү колдонот. Жогоруда аталган усулдар бири-бирин толуктап, эриш-аркак колдонула берет.

Азыркы учурда окутуу ишинде бирге аракеттенүү усулдары колдонулууда. Бул усул студенттердин социалдык байланышын чындап, баарлашуу. Мамиле түзүү иш-аракеттерине үйрөтүүгө жардам берет.

Психологдордун айтуусу боюнча социалдык тажрыйбага ээ болууга балдарды өз алдынча иштөөгө көнүктүрүү аздык кылат. Алар танапис убагында жекороодо ойногондо да баарлашуу, мамилеси түзүлүп, сүйлөшүү, жардамдашуу, таарынышып-урушуу ж.б. аркылуу бирге аракеттенүүгө көнүгүшөт. Бирок, ал стихиялык(уюшулбаган) түрдө болот.

Баланын социалдык калыптанышына атайын уюштурулган диалогдук байланыш керек. Жеке иштөөдө жардамдашып, бири - бирин түшүнүп иштөөгө класста жумушчу чөйрө түзүлүп, бала чочулабай, кысынбай, эки алам деп коркпой, өзүн жакшы сезүүгө жагдай түзүлөт. Ошондо гана өз оюн тартынбай айтып, башканы угуп, салыштырып, сурап, өзүн инсанктары сезүүгө көнүгөт.

Өз ара аракеттенүүдө бири-бирине атын айтып кайрылуу, кайрылган кишиге көңүл буруу, суроосун кунт коюп толук уга билүү, жообун бузбай тыңшоо, так жана ачык оюн айтуу, пикирине оң баа берүүдөн баштап, анын кемчилигине токтолуу эрежелерин сактоо ар бир сабакта акырындык менен калыптанышы керек. Бири-бирин текшерүү, бири-бирине түшүндүрүү парталаш балдарды бириктирип, чогуу иштөөгө кызыктырат. Мисалы: бир окуучу башка суроо берет, жообун угуп, туурабы же жокпу ырастайт. Тапшырманы бирге анализдеп, чогуу аткаруу жолдорун издеп, анан текшерешет, же топ-топ болуп иштешет. Класста үч, алты баладан бир топ түзүлүп, бирге иштөө башталат. Ал-тажрыйба алмашуу, ойлорун угуу, билгендерин айтуу, толуктоо, бир бүтүмгө келип, чечкен жообун билдирүү. Мындай бирге иштөө окуучуларды бириктирип, кызыктырып, бирге толкундатууга, ойлоого, жеңил чыгууга үндөп, башка топторго суроо коюп, анын жообун алууга үйрөтөт. Талкулоо убаганда балдар көп нерсени бири-бирине айтууга, жообун тактоого көнүгөт. Көп окууга, көп билүүгө түрткү берет. Өз алдынча жана чогуу иштөөгө шарт түзөт. Мугалим менен кеңешип, өзүнүн оюн айтууга машыгат. Жеңип чыгуу кубандырат, бириктирет, бирге иштөөгө түрткү, демилге берет.

Бирге жооп даярдоо, бирөө айтса, экинчиси колдосо, үчүнчүсү башкача жооп тапса, анын эң керектүүсүн тандап айтуу - бирге иштөө аракетинин бекемделиши.

Мындай өз ара КВН сыяктуу атаандаш талкулоо өткөргөндө, кеңешчи (консултант) керек. Алар жакшы окуган балдар же бир теманы терең өздөштүргөн, же балдар менен чогуу даярданган окуучу болушу ылайык, себеби ал ар убакта балдар менен бирге аракеттенет окуу материалын жакшы билет, баардык суроолорго жооп берет.

Таанып билүү окуу иш-аракетине түрткү (демилге) берүүчү усулдар

Ар кандай иш-аракеттердин натыйжалуу өтүүсү балада болгон жүйөөлүү себептерге байланыштуу. Эгерде иш-аракетке болгон умтулуу күчтүү, ачык жана терең болсо, анда ал адамды демилгелүү кылып, кыйынчылыктан коркпой, алдыга койгон максатына жоопкерчилик менен милдеттүү түрдө жетүүгө түрткү болот. Таанып билүү иш-аракетине түрткү берүүчү бир нече усулдар бар.

Ал усулдар төмөнкүлөр:

-балдардын эмоциясынын өнүгүүсүнө түрткү болуучу усулдар;

-таанып билүүгө, билим алууга кызыгууну арттыруучу усулдар;

-жоопкерчиликти жана милдеттүүлүктү жана инсандык сапаттарды калыптандыруучу усулдар.

Аларга кыскача мүнөздөмө берели.

Окууда ийгилик жагдайын түзүү - баланын өз күчүнө ишенүүсүнө, жакшы натыйжаларга жетүүсүнө, дагы аракеттенип, ийгилик жаратуусуна жардам берүү дегенди билдирет. Ийгиликке жетүү кубануу, сүйүнүү эң негизги маселе. Балдардын жөндөмдүүлүктөрүн эске алып, ар бири өзүнчө тапшырма же бирдей даражадагы тапшырма берүү, түшүндүрүү баракчаларын, окшош маселе, мисал, көнүгүүлөрдү берүү жетишпеген балдарга чоң жардам берет.

Сабакта жооп берген балдарды колдоп, мактап, керектүү сөздөр менен кубаттап же уяткарып аракеттенүүсүнө көңүл буруу тез таасир тийгизээрин эстен чыгарбоо керек. Кээде сөгүш жарыялоого да туура келет (эскертүү, талап коюу, өтүнүү, катуу сөгүш ж.б.). Окууга кызыктыруунун баалоо усулдарынын бири "оюн аркылуу окутуу", б.а. сабакта, өзгөчө башталгыч класстар үчүн оюн учурларын колдонуу өз натыйжасын берет.

Мисалы: "мейманга жомок келди", "кызыктуу грамматика" ж.б. А.С.Макаренконын системасы боюнча балдардын алдына үч деңгээлдеги келечек (перспектива) жолун коюп көрсөтүү пайдалуу. Ал азыркы аткаруу үчүн көнүгүүлөр, эртеңки же жакынкы күндө аткарылуучу жана алыскы убакта (чейрек чыгарганда, жыл аягында) аткарыла турган окуу аракеттери.

Таанып билүү ишин кызыктуу уюштуруу баланын билим алууга даяр экенин, көңүл буруусун калыптандырып, кунт коюп угууга, изденүүгө кошумча адабияттарды окууга түрткү берет. Мисалы: "бүгүн жаңы тема өтөбүз" деп мугалим балдарга тааныш эмес түшүнүктөрдү жазып берип, алардын кыскача туюндуларын айтып жатканда жазып алуусун өтүнөт. Балдар аны укпай калбайлы деп көңүл коюп жазууга аракеттенишет, аягында ким кандай жазганы текшерилет.

Сабак убагында оюн ыкмаларын колдонуу да пайдалуу. Мисалы: "География сабагында саякат", "Кызыктар дүйнөсүндө", "Эки топтун мелдеш", "Ким көп билет", "Ким баарынан мурда" ж.б.

Китепте жазылган маалыматтардан тышкары кызыктуу окуялар, образдуу салыштыруулар, турмуштан алынган мисалдар, гезит же журналдардан, илимий-адабий китептен алынган толуктоолор балдардын билимин кеңейтип, кызыкчылыгын күчөтөт. Алардын өздөрүнө да, мисалдарды таап келүүсүн тапшыруу изденүүгө күч, демилге берет.

Балдарды окууга кызыктыруучу келечек пландары, адам үчүн пайдасы, коомдогу орду, социалдык мамиле, азыркы цивилизациянын талаптары - таанып билүүгө, тилдерди өздөштүрүүгө, маданияттуу -маалыматтуу болууга, кесип тандоого багыт берилиши тийиш.

Чыгармачылыкты өнүктүрүүчү усулдар балдарга проблемалык (чечилбеген) маселелерди тапшыруу, изденүү жагдайын түзүү, ойлоно турган суроолорду коюу, жооп издөө, туура жолду табуу аракеттери сабакта өкүм сүрүшү керек. Талкуулоо, ой бөлүшүү, өз оюн айтуу, жолдошторунун оюн угуу, балдарды билимин гана арттырбай, ойлоосун, аң сезимин, акыл эсин да калыптандырат.

Ал эми көрүнүктүү методист Д.Б.Богоявленскаянын чыгармачылыкты өстүрүүдө "креативдик чөйрө түзүү" деген түшүнүгү сабакта изденүү, тапшырма аткаруунун бөтөнчө, өзгөчө бир жолун табуу дегенди билдирет. Балдардын бул аракети колдоого алынып, аны жайылтуу, башкаларга да мүмкүндүк берип, үйрөтүү ишине таасир этет.

Адабияттар:

- 1 Бекембай Апыш. Педагогика. 2002
- 2 Кут Билим. 2004 январь. №1
- 3 А.А Зязюн. Основные педагогического мастерства. М.1989.
- 4 Педагогикалык изденүү. Фрунзе.1989
- 5 Э.Мамбетакунов, Т. Сияев Педагогиканы негиздери